

НЕ ТОЙ ВИБІР

Дара

Коли хтось опиняється на смертному одрі, це відчувається навіть у повітрі. Воно стає важким, затхлим, просоченим смутком і тихою безнадією. Люди біля ліжка переглядаються, мовчки моляться богам, сподіваються на найталановитіших знахарів — та водночас десь у глибині вже знають: час прийшов. Незабаром цієї людини не стане, бо над нею вже схилилася пані Смерть. Її присутність не сплутаєш із хворобою. Вона як тінь, що не відступає. І щойно той, хто тримався з останніх сил, нарешті здається, невидима жінка з косою його забирає.

Так стається завжди. Скільки б див не існувало в нашому світі, та безсмертя серед них не налічувалося. Для кожного — чи то непростого, чи то звичайного мешканця Явосвіту — відведений свій час.

І я знала: час мого батька майже сплив. Ця думка щодня тривожила мене дедалі дужче. Не залишалося сумнівів — він піде. Через це щоразу поверталася до кожної миті, проведеної з ним. Їх налічувалося не так

багато, — батько завжди був ближчий до брата, — та все ж кожна з них залишила мені щось важливе.

Я стала такою, якою є, завдяки голові нашого сімейства.

Підібгавши губи й поправивши ковдру, що вкривала батька, я поглянула на нього із сумом і крихтою прийняття. Опісля важко зітхнула.

— Ти вже не прокинешся, так, тату? — спитала пошепки після довгих роздумів.

Він, очікувано, не відповів. Батько спав і, схоже, не мав наміру прокидатися. Можливо, ніколи. Хай і з болем, але я розуміла: це на краще. Принаймні тато не побачить, що єдиною, хто сидів біля нього весь цей час, була його слабка й немічна донька, на яку він не покладав сподівань.

— Недовго батькові лишилося, — пролунало з порогу, і я ледь не підскочила від переляку.

У дверях стояв брат, Ян. Гадаю, він спостерігав за мною декілька хвилин, як і завжди контролюючи кожну мою дію. Це усвідомлення холодом поповзло поза моєю спиною. Я мимоволі виструнчилася в кріслі. Напружила кожен м'яз — навіть щелепи зімкнулися так щільно, що зуби заскреготіли.

Ян, навпаки, стояв, спершись плечем об одвірок, і мав до абсурду розслаблений вигляд — ніби ще мить, і стече вниз, мов желе. Руки тримав у кишенях, а в темних, майже чорних очах застигло щось схоже на втому. Та я надто добре знала Яна — то була не втома. То була нудьга.

Братові набридло чекати, поки батько піде в засвіти. Йому кортіло вже сьогодні зайняти місце *найповажнішого* в родині. І хоч цю роль обіцяли йому ще з пелюшок, я не могла знайти виправдання для такого нетерпіння. Він скидався на хижого звіра, що ходив колами біля постелі вмираючого — вичікував, коли згасне останній подих.

— Годі вдавати, що це не так, — зреагував він на мій осудливий вираз. Брат насилу відірвався від одвірка, зайшов до кімнати й схилився над ліжком, прискіпливо розглядаючи батька. — Це ж правда. Сама бачиш. Його шкіра схожа на картон, Даро.

— Це не означає, що ти маєш право ставитися до нього так, наче він уже помер.

— Батько був покидьком, сестричко, — сказав, мов виплюнув, Ян. — Для мене день його кончини стане святом. І не лише через Духа.

Я різко видихнула повітря й стиснула кулаки так міцно, що нігті вп'ялися в долоні. Хай як сильно мені кортіло врізати братові, та чинити так біля ліжка батька не збиралася.

Так, наш старий справді був холодним і владним, любив контроль більше за сім'ю, але на повагу він таки заслуговував. Його суворість виявилася щитом, що врятував нас від небезпек зовнішнього світу. Ми вижили — а це вже чимало, зважаючи на кількість дітей непростих, які гинули лізучи, куди не слід. Батько давав нам усе. Ми мали кімнати, розкішний одяг, найкращі гуртки, вишукану їжу, слуг, книжки.

То й що, що любові не давав?

Батько компенсував це іншим.

Проте відсутність тепла зробила нас сильнішими. Ми виросли, загартовані, мов клинки в горнилі характеру батька, — готові до будь-яких викликів долі. Чи принаймні таким виріс Ян. І він мусив бути вдячним за це.

— Стулися й забирайся звідси, — гаркнула я.

— І не подумаю.

Ян відкинув пасмо каштанового волосся із чола, пихато задер гостре підборіддя й схрестив руки на грудях, не усвідомлюючи, як сильно нагадував тата. Навіть його

постава — розправлені плечі, широко розведені ноги, що впевнено тримали високе тіло, — скидалася на батькову.

Так завжди буває. Найбільше ми ненавидимо тих, у чиїх очах вбачаємо власне віддзеркалення. Тому ніхто в родині не мав жодного сумніву: Дух від тата перейде саме до Яна. Сила Вирію, що її дарує особливий птах, заповнить жили брата, і він стане справжнім непростим. Таке майбутнє передрікали Янові з ранніх років. Його ростили для цього. Я точно знала: брат швидко опанує один із видів мольфарської магії — найімовірніше, хмарництво, як усі його попередники, — і знищуватиме нечисть незгірше за тих, хто порається із цим роками.

Я лишень сподівалася, що його пихатість не завадить піклуватися й про нас усіх.

Батько ж піклувався.

— Тоді хоча б помовчи, — уже м'якіше попрохала, нагадавши собі, що скоро Ян очолить сім'ю Багряних. І що від нього залежатимуть наші життя.

Те, що Ян мав зайняти татове місце, було природним для родин на взір нашої. Та те, як усі чекали на цю подію, — ніби на свято, — мене насторожувало. Навіть наші служниці перешіптувалися про те, коли це трапиться. У їхніх словах не вчувалось ані паніки, ані остраху, ані горя. Лише трепетне передчуття. Та хай як дивно я почувалася, нічого вдіяти не могла. Таким і було життя непростих, які отримували Духів у спадок.

Здебільшого мольфарами ставали випадково: їх обирав Вирій. Та наймогутнішими вважалися ті, до кого перейшов Дух померлого родича. І всі — чи то спадкові непрості, чи то звичайні — були приречені на долю бійців із нечистю. Ті, які отримували сили Вирію, боролися з Потойбіччям, а от решті сім'ї випадали інші ролі: слухняних дружин

чи секретарів. Останнім, поза всією документацією, доводилося прислужувати першим. Кожен, хто народився в такій сім'ї, як моя, чи став непростим, бо його обрали боги, не міг розраховувати піти за своєю мрією. Ми всі — навіть безсилі — існували на підтримку обраного та вигоду людства.

І мусили радіти, коли Дух переходив від померлого до наступника.

Оскільки всі очікували, що ним стане Ян, мене змалечку обіцяли видати заміж за знатного непростого. Не те щоб це найгірша доля. Майбутній чоловік міг подарувати безпеку й безбідне життя, як це зробив батько для нашої родини. Але я до дрижаків жахалася відсутності іншого варіанту. Через походження мені не судилося стати тією, ким, теоретично, хотіла б. На мене не чекала кар'єра орнітософині, про яку наївно мріяла з дитинства, читаючи все про птахів і будуючи теорії, як саме Духи обирали людей. Не чекали й інші перспективи. Я не мала вибору, бо народилася в сім'ї Багряних, чий рід тягнувся ще з тих часів, коли й Ордену не існувало. Двері до Вирію і Потойбіччя тоді були зачинені. Люди, не пов'язані з Духами, й гадки не мали, що таке нечисть, а мольфари багатьма вважалися звичайнісінькими шарлатанами. Багряні вели боротьбу ще тоді. Та нині тривала інша пора. Пора, коли на всенькому світі розраховували тільки на непростих. Саме тому цей тягар не можна було скинути. Ти або стаєш борцем із Потойбіччям, або народжуєш нових борців. А підеш до звичайних смертних — усе життя картатимешся й спостерігатимеш, як гинуть інші, не в змозі нічим допомогти. Не кажучи вже, що дітей непростих недолюблював звичайний люд. Звісно, в суспільстві нас поважали, проте ми завжди були відокремлені. Такі

самі дивні, як і нечисть, що виповзала після комендантської години на поверхню.

Я втішила себе принаймні тим, що не муситиму розбиратися з нею власноруч, і вчергове поглянула на батька. Очі не ворушилися під сірими повіками, а дихання було таким непомітним, що здавалося, ніби він уже нас покинув. Із завмиранням серця я торкнулася холодної руки тата й таки намацала слабенький пульс.

Іще живий.

Але скоро його не стане. Назавжди.

Від цієї гіркої, як жовч, думки серце моє стиснулося, неначе в лещатах. Я вважала, що батько не заслуговував на зневажливе ставлення всієї родини. Він був видатним, але на смертному одрі лишився сам. Нечесно. Як людина, яка знищила стільки нечисті, могла гинути ось так? У самотності. Я не розуміла цього. І, схоже, була у своїх цінностях така сама покинута, як і тато в цьому ліжку.

Мати, коли я намагалась її вмовити прийти до нього, спитала лише: «Тобою керує жалість, Даро?». Можливо, так і було, проте покидати нашого старого в такому стані видавалося геть неправильним. Тому, попри все, не відходила від ліжка, де непробудно спав батько, і вірила, що він відчував мою присутність. Яну це зіграло тільки на користь. Він радів, що не мусив самотужки стежити за вмираючим, аби дочекатися Духа.

— То що, гадаєш, це станеться сьогодні? Чи, може, найближчими днями? — спитав брат, витягнувши мене із задуми.

Я зиркнула в його чорні очі — такі самі, як мої, — і спалахнула від злості.

— Можеш бодай декілька днів не бути такою наволоччю?

— Це не в моєму стилі, — лише пирхнув той.

— Тоді нащо ти тут? — захитала головою. — Щоб нагадати татові, що час іти й нарешті віддати тобі Духа?

Я не зуміла приховати свого обурення. Воно, як отрута, сочилося з кожного слова.

— Ти ж знаєш. Не хочу, щоб Дух шукав мене. Кажуть, що птахи знаходять нових господарів і за сотні кілометрів, та я б не ризикував.

Брат ніколи не приховував те, ким був. Покидьком. Людиною без серця. Він не мав ані принципів, ані жалю, ані емпатії. Можливо, саме таким і мав бути справжній воїн, але як брат Ян мені ніколи не подобався.

— Хотів би переконатися, що наш зразковий татусь не відійде в інший світ, поки ми із Северином дещо перетремо, — додав брат після того, як сам перевірив, чи тато ще дихав. — Подивися за ним, гаразд?

Я б тріснула Яна чимось важким, але тієї миті, коли брат назвав ім'я свого найкращого друга, мені стало фізично зле.

Знову Северин. Знову в нашому домі.

Якщо й існував хтось неприємніший за мого брата, то ним був цей тип. Я підозрювала, що тому вони й зійшлися. Обидва надто самозакохані, злі на світ і заради власних цілей готові на все.

Ширилися плітки, що Северин убив свою сім'ю, щоб отримати Духа. Доказів цьому не було, але занедбаний будинок, який і зараз, якщо повернути голову, я могла побачити з вікна батькової кімнати, доволі промовисто на це натякав. Готичні шпилі двох веж, які, без сумніву, збудували, щоб хизуватися перед сусідами, височіли над усім іншим. Колись, ще за мого дитинства, в одній із них завжди горіло ввечері світло. Тепер — їх приховувало гілля дерев, яке ніхто не підрізав. А ще звідти немов линула темрява: страшна й смертоносна. Северин туди